

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
í t é l e t e**

Gfv.VII.30.745/2017/4.

**A tanács tagjai:** . Vezekényi Ursula a tanács elnöke  
                  . Hamvas Ákos előadó bíró  
                  . Tibold Ágnes bíró

**Az I. r. felperes:**

**A II. r. felperes:**

**A felperesek képviselője:** dr. Lux Anita ügyvéd

**Az I. r. alperes:**

**A II. r. alperes:**

**Az alperesek képviselője:** Dr. Perédi Tamás ügyvéd

**A per tárgya:** szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** I.-II. r. alperesek

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Debreceni Ítéltábla                    Pf.I.20.233/2017/6. számú ítélet

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Miskolci Törvényszék                21.P.21.506/2016/10. számú ítélet

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletének felülvizsgálattal érintett rendelkezését - a perköltségre is kiterjedően - megváltoztatja és a keresetet e körben is elutasítja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 86.100 (nyolcvanhatezer-száz) forint első- és másodfokú együttes eljárási költséget, valamint 82.700 (nyolcvankétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

[1]        2008. június 2. napján az I. r. felperes, mint adós és zálogkötelezett, a II. r. felperes, mint adóstárs, valamint perben nem álló személy, mint haszonélvezeti jog jogosultja és az

alperesek, mint hitelezők között közjegyzői okiratba foglaltan ingatlan jelzálogjoggal biztosított devizában nyilvántartott jelzálog-típusú hitel, kölcsönszerződés jött létre. A szerződés III. pontja - többek között - azt rögzítette: „A Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az Adósok terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az Adósoknak a Hitelezőknél vezetett számlái és a Hitelezők vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el. Az Adósok és Zálogkötelezett alávetik magukat annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján az Adósok terhére fennálló kölcsön- és egyéb járuléktartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a Hitelezők felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa”.

#### **A kereseti kérelem és az alperesek védekezése**

- [2] A felperes módosított keresetében - egyebek mellett - a perbeli szerződés III. pontja fent idézett rendelkezései tisztességtelenségének megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209/A. § (2) bekezdése és a fogyasztóval kötött szerződésekben tisztességtelenségnek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdésének b) és j) pontja alapján.
- [3] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

#### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította a perbeli szerződés III. pontja hivatkozott rendelkezése tisztességtelenségét. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felülvizsgálati eljárás tárgyát képező szerződéses rendelkezés kapcsán rámutatott, hogy tisztességtelen a fogyasztói szerződés azon kikötése, amelynek alapján a fogyasztó mindenkor tartozását a vele szerződő fél egyoldalú közlése alapján a közjegyző által kiállított közokirat tanúsítja, így a rendelkezés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjaiba ütközik.
- [5] Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. Ítélete indokolásában rámutatott, hogy a vitatott szerződéses rendelkezés egyoldalú és feltétlen alávetést tartalmaz, azzal a következménnyel jár, hogy az alperesek a szerződésből eredő követelésük fennállását és összegét a maguk által egyoldalúan, a fogyasztó közreműködése nélkül elkészített nyilvántartás adataival igazolhatják, azzal szemben a fogyasztó kényszerül annak bizonyítására, hogy a közokiratban foglaltakat, tény nem felel meg a valóságnak. Ilyen kikötés hiányában az egyik fél által egyoldalúan a másik fél közreműködése nélkül elkészített nyilvántartás nem rendelkezne nagyobb bizonyító erővel, mint a fél saját nyilatkozata. Ezért a keresettel érintett szerződéses

rendelkezés megkönnyíti a fogyasztóval szemben igényérvényesítést, megnehezítve egyúttal a fogyasztó jogait tartozása összegének vitatása során, így a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján tisztességtelen.

- [6] A másodfokú bíróság szerint a vitatott szerződéses rendelkezés arra kényszeríti a felperest, hogy a hitelező nyilvántartásának mindenkori tartalmát annak ismerete nélkül, előzetesen fogadja el, felhatalmazva ezzel az I. rendű és II. rendű alpereseket arra, hogy a felperes teljesítésének szerződésszerűségét eldönthessék. Mindezek alapján ez a szerződéses rendelkezés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján is tisztességtelen.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [7] Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperesek kereseti kérelmét teljes egészében elutasító határozat meghozatalát kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjába ütköző módon jogszabálysértő: tévesen értelmezi a támadott szerződéses rendelkezést, mivel az nem fordítja meg a felperesek mint fogyasztók hátrányára a bizonyítási kötelezettséget és nem jogosítja fel a hitelezőket a felperesek szerződésszerű teljesítésének kizárólagos megállapítására. Kiemelték, hogy a közokiratba foglalt szerződés a támadott szerződéses rendelkezés nélkül is megfelel a végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 23/C. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek. Hivatkoztak arra, hogy az alperesek nyilvántartási kötelezettségét jogszabály írja elő, a régi Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján pedig nem tekinthető tisztességtelennek az a szerződéses rendelkezés, amelynek tartalmát jogszabály állapítja meg.
- [8] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték, illetve a felülvizsgálati eljárás felfüggesztését kérték az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) előtt C-34/18. szám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. Utóbbi körben arra hivatkoztak, hogy az előzetes döntéshozatali eljárásban feltett kérdések érintik jelen ügy tárgyát, így az abban hozandó ítélet érdemben befolyásolhatja jelen ügy kimenetelét is.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [9] A Kúria a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében írtak alapján először azt vizsgálta, hogy indokolt-e a felülvizsgálati eljárás felfüggesztése a felperes által hivatkozott, folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 152. § (2) bekezdése akkor teszi lehetővé – de nem kötelezővé – a tárgyalás felfüggesztését, ha az EUB határozata az érdemi döntésre kihat. A Kúria megítélése szerint a jelen per tárgyát képező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének megítélésére

az EUB hivatkozott eljárása előre láthatólag nem hathat ki, mivel a perben felmerült jogkérdés a vitatott szerződéses rendelkezés értelmezésével dönthető el a régi Ptk. 207. § (2) bekezdése alapján.

[10] A Kúria utal e körben az EUB C-72/14. és C-197/14. sz., X kontra T.A. van Dijk egyesített ügyekben 2015. szeptember 19-én hozott ítéletében kifejtettekre, amely szerint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikk harmadik bekezdését akként kell értelmezni, hogy a végső fokon eljáró nemzeti bíróság nem köteles a Bírósághoz fordulni pusztán amiatt, hogy az előtte folyamatban lévőhöz hasonló ügyben és pontosan ugyanabban a kérdéskörben valamely alsóbb szintű nemzeti bíróság előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesztett a Bíróság elé, és nem is köteles megvárni az e kérdésre adott választ (63.) pont. A Kúria mindezekre figyelemmel a felperesek felfüggesztés iránti kérelmét elutasította és az EUB eljárásának kezdeményezését sem találta indokoltnak.

[11] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján jogszabálysértő.

[12] A Kúria az EBH2018.G1. számon közzétett gazdasági elvi határozatban kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott a régi Ptk. 242. §-ában, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. 206. §-ában, a Vht. 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 111. § (1) bekezdésében, a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte meg, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.

[13] A perben eljáró bíróságok a per tárgyát képező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét arra tekintettel is megállapították, hogy az a Korm. rendelet 1. § (1) bek. b) pontját is sérti. A Kúria úgy ítélte, hogy ezen okból sem tisztességtelen a perbeli szerződéses rendelkezés. A Kúria e körben utal a BH2018.146 számon közzétett határozatban foglaltakra.

[14] A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói

szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A jelen ügyben eljáró bíróságok a Korm. rendelet szabályának a jogszabályszöveggel ellentétes tartalmú alkalmazásával, tévesen állapították meg a perbeli kikötés tisztességtelenségét amiatt, hogy az alpereseket a fogyasztó - nem pedig a Korm. rendelet szerint a saját - teljesítése szerződésszerűsége körében jogosítja fel egyoldalú döntésre. A Korm. rendelet hivatkozott rendelkezésének a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből az a következtetés vonható le, hogy az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az alpereseket a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az alperesekkel szerződő fél - a felperesek - kötelmi jogát arra, hogy az alperesek szolgáltatásának megfelelőségét megítéljék és minősítsék [régi Ptk. 283. §], ezért nem minősül tisztességtelennek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint.

[15] Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok, a régi Ptk. 209. §-ának, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjainak téves alkalmazásával állapították meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés III. pontjának az 1. pontban idézett rendelkezései tisztességtelen szerződéses rendelkezésnek minősülnek.

[16] A Kúria a kifejtettek értelmében a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a kölcsönszerződés III. pontja tisztességtelenségének megállapítása iránti keresetet is elutasította.

### **Záró rész**

[17] A Kúria döntése alapján mindhárom fokú eljárásban pervesztes felperest az régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte - figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdéseire és az alperes által lerótt fellebbezési és felülvizsgálati illetékekre - az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére.

[18] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

, 2018. június 19.

. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Hamvas Ákos s.k. előadó

bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: